

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Конституційного, адміністративного та трудового права

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правові системи в епоху глобалізації

(назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти: _____ Доктор філософії

Інститут, факультет юридичний факультет

Мова навчання українська

м. Запоріжжя, 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правові системи в епоху глобалізації, вибіркова
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Викладач	Саміло Ганна Олегівна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та трудового права
Контактна інформація викладача	061 769 86 09 телефон викладача 0504800851, E-mail викладача samiloann@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Згідно з розкладом занять – https://zp.edu.ua/yurydychnyy-fakultet ; дистанційне навчання – https://moodle.zp.edu.ua/ відеоконференції на платформі Zoom – Ідентифікатор конференції: https://us04web.zoom.us/j/2421872128?pwd=SUphbFIzQzlrUlwSGV5QjhuZnYxQT09
Обсяг дисципліни	90 годин / 3 кредити, розподіл годин (лекції 14 годин, семінарські 14 годин, самостійна робота 60 годин), вид контролю – залік
Консультації	Згідно з графіком консультацій – https://zp.edu.ua/yurydychnyy-fakultet
2. Характеристика навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Правові системи в епоху глобалізації» заснована на теоретичних напрацюваннях сучасної компаративістики, надає уявлення й знання про правову різноманітність сучасного світу, особливості функціонування і розвитку національних правових систем світу. Прискорення світових та європейських інтеграційних процесів у XX та XXI століттях призвело до посилення актуальності їх наукового дослідження, вироблення адекватних засобів реагування на новітні цивілізаційні виклики. Це призвело до значного поширення порівняльно-правових досліджень у всіх провідних правничих школах світу. «Правові системи в епоху глобалізації» є навчальною дисципліною, яка заснована на порівняльно-правових дослідженнях, вивчає правову різноманітність сучасного світу, класифікує правові системи, аналізує загальні принципи та закономірності виникнення, функціонування та розвитку основних правових систем світу в епоху глобалізації. Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати такі загальні компетентності: Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність розробляти проєкти та управляти ними. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері права на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Здатність до пошуку, систематизації, критичного аналізу, оброблення, оцінки та синтезу інформації з різних джерел. Фахові компетентності: Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. Здатність виокремлювати, систематизувати та аналізувати актуальні проблеми, пов'язані з творенням, реалізацією та застосуванням права, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності. Здатність	

здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації. додаткові фахові компетентності: Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України. Очікувані програмні результати навчання: Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження. додаткові очікувані результати навчання: Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. Встановлювати загальні закономірності і тенденції розвитку правових явищ, визначати проблеми нормотворення та правозастосування, надавати науково-обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення національної правової системи; Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
3. Мета вивчення навчальної дисципліни
Метою навчальної дисципліни «Правові системи в епоху глобалізації» є формування у аспірантів як майбутніх науковців необхідного базису знань і практичних навичок щодо засвоєння особливостей та правових традицій різних національних правових систем, оперування досвідом, накопиченим іншими правовими системами у відповідній галузі права, вміння правильно оцінити його та застосувати на практиці.
4. Завдання вивчення дисципліни
Основними завданнями навчальної дисципліни «Правові системи в епоху глобалізації» є: – засвоєння аспірантами всього кола питань, що стосуються формування і функціонування основних правничих систем сучасності, особливостей їх джерел права, правосвідомості та правової культури народів світу, практики застосування норм права тощо; – формування знань про найбільш важливі спільні та специфічні риси правових сімей світу, виникнення, функціонування та розвиток окремих правничих систем, а також формування основних умінь щодо використання цих знань в подальшій професійній діяльності. – формування усвідомлення сутності і змісту основних правових сімей сучасності, що створює передумови для залучення їхніх позитивних напрацювань у контекст реформування правової системи України з метою її ефектної інтеграції у міжнародне співтовариство.
5. Зміст навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Теорія і практика вчення про правову систему ТЕМА № 1. Компаративістика: загальна характеристика Компаративістика як метод, наука та навчальна дисципліна. Виникнення компаративістики. Об'єкт, предмет, метод і структура компаративістики. Функції компаративістики. Місце компаративістики в системі юридичних наук. Значення компаративістики. Види досліджень у компаративістиці. Міжнародні та національні центри порівняльного правознавства. Методичні правила проведення порівняльно-правового дослідження. ТЕМА № 2. Загальне вчення про правову систему

Поняття правової системи суспільства та її ознаки. Загальнотеоретичні аспекти формування поняття правової системи. Юридична компаративістика як наука та її місце в системі юридичних наук.

Національна правова система. Ознаки правової системи. Структура правової системи. Загальна характеристика структурних елементів правової системи суспільства. Характеристика статичних елементів правової системи. Характеристика динамічних елементів правової системи.

ТЕМА № 3. Формування теорії правової системи у юридичній науці

Етапи у розвитку теорії правової системи. Основні здобутки у розумінні правової системи вітчизняних учених. Загальнотеоретичні та історико-правові дослідження поняття, змісту й структури правової системи; у контексті комплексного філософсько-правового й загальнотеоретичного дослідження права і прав людини; крізь призму взаємозв'язку правової, політичної, економічної систем суспільства. Розвиток окремих компонентів і елементів правової системи України в умовах глобалізації.

ТЕМА № 4. Національні правові системи та їх типи

Типи правових систем. Критерії класифікації правових систем. Роль правових джерел. Концепція «західного права». Технічний та ідеологічний критерії. «Правовий стиль», Тип праворозуміння. Групи правових систем. Правова сім'я. Джерела права.

Романо-германська (континентальна) правова сім'я. Правові системи, наближені до романо-германської (континентальної) правової сім'ї. Англо-американська правова сім'я (сім'я загального права). Традиційні правові системи; релігійні правові системи. Сім'я мусульманського права. Світські правові системи.

Змістовий модуль 2. Особливості окремих правових систем: традиція та новація

ТЕМА № 5. Романо-германська (континентальна) правова сім'я

Передумови виникнення та етапи розвитку романо-германської правової сім'ї. Основні властивості романо-германської правової сім'ї. Джерела романо-германської правової сім'ї. Загальна характеристика рецепції римського права. Приватне та публічне право в романо-германській правовій сім'ї. Романська та германські групи правових систем. Тенденції зближення романської та германської груп правових систем. Взаємозв'язок правової системи континентального типу з іншими правовими системами, міжнародним правом.

ТЕМА № 6. Правові системи, наближені до романо-германської (континентальної) правової сім'ї

Правові системи, що наближені до романо-германської правової сім'ї. Скандинавське право. Особливості скандинавського права, які наближають його до романо-германської правової сім'ї. Система джерел скандинавського права. Датський та шведський напрями у розвитку скандинавського права.

Латиноамериканські правові системи. Система джерел латиноамериканських правових систем. Дуалізм латиноамериканського права. Відмінності латиноамериканських правових систем від романо-германської правової сім'ї.

Японська правова система. Кодифікація японського права XIX-XX ст. Особливості японської правової системи, її дуалізм. Вестернізація правової системи Японії.

ТЕМА № 7. Англо-американська правова сім'я (сім'я загального права)

Історія виникнення та розвитку англо-американської правової сім'ї. Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї. Загальне право. Права справедливості. Взаємовплив загального права та права справедливості на функціонування англо-американської правової сім'ї. Правовий прецедент як основне джерело права англо-американської правової сім'ї. Роль законів і підзаконних нормативно-правових актів у формування правових систем англо-американської правової сім'ї.

Особливості загального права Англії. Значення права справедливості для подальшого розвитку англо-американської правової сім'ї.

Етапи формування правової системи США. Особливості правової системи США. Конституція США і її характеристики. Білл про права. Поняття конституційного контролю. Поняття і види джерел американського права. Статутне право. Прецедент і закон у правовій системі США.

ТЕМА № 8. Правові сім'ї релігійного права

Багатофункціональний характер релігійних правових систем. Іудейське право. Риси, що

відрізняють його від інших релігійних правових систем.

Принципи іудейського права: поняття та види. Джерела іудейського права. Особливості взаємодії іудейського релігійного права із сучасним світським правом Ізраїлю. Загальна характеристика індуського права. Джерела індуського права. Специфіка взаємодії релігійного індуського права із сучасним світським правом Індії. Кодифікація індійського права під впливом англійського права. Рецепція англійського права. Канонічне право, його джерела. Вплив канонічного права на становлення романо-германського та загального права.

ТЕМА № 9. Правові сім'ї звичаєвого та традиційного права

Правова система Китаю, її особливості. Основні засади китайського права: конфуціанство, легізм. Кодифікація китайського права. Сучасне право Китаю.

Правові системи країн Африки: загальні особливості. Основні джерела права. Основні тенденції розвитку африканського звичаєвого права після набуття державами Африки незалежності. Вплив європейського права на правові системи країн Африки. Правові системи сучасних африканських держав.

ТЕМА № 10. Сім'я мусульманського права

Основні періоди становлення і розвитку ісламського права. Особливості ісламського права. Джерела і структура ісламського права. Фетва. Адати. Шаріат. Ісламська концепція прав людини. Проблеми поліваріантності класифікації ісламських правових норм.

ТЕМА № 11. Особливості правової системи європейського інтеграційного об'єднання – ЄС

Еволюція європейської ідеї як основи об'єднаної Європи. Правова природа Європейського Союзу. Проблема суверенітету і право Європейського Союзу. Інституційний устрій Європейського Союзу та його основні характеристики.

Правова характеристика законодавства ЄС. Особливості творення первинного права Євросоюзу. Особливості творення вторинного права Євросоюзу. Основні принципи правової політики ЄС.

ТЕМА № 12. Типологічні особливості правової системи України

Основні риси постсоціалістичних правових систем. Методологія в пізнанні сучасної системи українського права. Перехідний характер правової системи сучасної України. Джерела (форми) сучасного права в Україні. Особливості нормативно-правових актів.

Вплив євроінтеграційних та глобалізаційних процесів на формування сучасної правової системи України. Процес зближення правової системи України з романо-германською правовою сім'єю. Правова політика і правова ідеологія.

6. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1, 2	Тема 1. Компаративістика: загальна характеристика	Лекція	2
3	Тема 2. Загальне вчення про правову систему	Лекція	2
4,5	Тема 3. Формування теорії правової системи у юридичній науці	Семінарське заняття	2
6,7	Тема 4. Національні правові системи та їх типи	Лекція, семінарське заняття	2/2
8,9	Тема 5. Романо-германська (континентальна) правова сім'я	Лекція, семінарське заняття	2/2
10	Тема 6. Правові системи, наближені до романо-германської (континентальної) правової сім'ї процесу	Лекція	2

11	Тема 7. Англо-американська правова сім'я (сім'я загального права)	Семінарське заняття	2
12	Тема 8. Правові сім'ї релігійного права	Лекція	2
13	Тема 9. Правові сім'ї звичаєвого та традиційного права	Семінарське заняття	2
14	Тема 10. Сім'я мусульманського права	Семінарське заняття	2
15	Тема 11. Особливості правової системи європейського інтеграційного об'єднання – ЄС	Лекція	2
	Тема 12. Типологічні особливості правової системи України	Семінарське заняття	2

7. Самостійна робота

Компаративістика: загальна характеристика – 5 годин

Загальне вчення про правову систему – 5 годин

Формування теорії правової системи у юридичній науці – 5 годин

Національні правові системи та їх типи – 5 годин

Романо-германська (континентальна) правова сім'я – 5 годин

Правові системи, наближені до романо-германської (континентальної) правової сім'ї процесу – 5 годин

Англо-американська правова сім'я (сім'я загального права) – 5 годин

Правові сім'ї релігійного права – 5 годин

Правові сім'ї звичаєвого та традиційного права – 5 годин

Сім'я мусульманського права – 5 годин

Особливості правової системи європейського інтеграційного об'єднання – ЄС – 5 годин

Типологічні особливості правової системи України – 5 годин

Консультативна допомога □ 2 год. на академічну групу.

Контрольні заходи: екзамен.

Консультативна допомога здобувачу вищої освіти надається у таких формах:

– особиста зустріч викладача і здобувача вищої освіти за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-kryminalnogo-cyvilnogo-ta-mizhnarodnogo-prava> (не менш ніж 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);

– відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) (один раз на 2 тижні);

– листування за допомогою електронної пошти samiloann@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня);

– відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Telegram (за графіком консультацій викладача);

– спілкування по телефону (за графіком консультацій викладача).

8. Система та критерії оцінювання курсу

У процесі викладання навчального курсу «Правові системи в епоху глобалізації» використовуються такі засоби оцінювання знань, вмінь та навичок студентів:

– **тестові завдання** – для контролю понятійно-термінологічних знань з кожної теми навчального курсу;

– **завдання для семінарських занять** – як засіб поточного контролю знань, вмінь та навичок студентів і, відповідно, виявлення ступеня сприйняття, засвоєння та критичного розуміння ними навчального матеріалу з дисципліни;

– **модульні контрольні роботи** – як засіб рубіжного контролю знань, вмінь та навичок студентів, що спрямований на перевірку засвоєння отриманих знань за певний обсяг розділу (модулю) курсу;

– **індивідуальне навчально-дослідне завдання** – письмова реферативна дослідна робота, яка показує здатність студента до наукового пошуку та рівень критичного осмислення набутих ним знань, вмінь та навичок їх узагальнення в рамках конкретної проблеми;

– **залік** – як засіб визначення рівня змісту узагальнених знань студентів за весь період навчання з дисципліни, вміння застосовувати їх у тій чи іншій сфері практичної діяльності.

Критерієм успішного підсумкового оцінювання навчання студента є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом засвоєння навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних показників, котрі у формалізованому вигляді знаходять відображення в числовій (рейтинговій) шкалі. Таких порогових рівнів три:

1. Підсумкова оцінка з першого модулю (O_{M1}), яка складається з поточної оцінки за 4 семінарських занять ($15 \times 4 = 60$ балів) та модульну контрольну роботу у вигляді тестового завдання (40 балів), тобто $O_{M1} = O_{сем} + O_{мкр1} = 60 + 40 = 100$.

2. Підсумкова оцінка з другого модулю (O_{M2}), яка складається з поточної оцінки за 7 семінарських занять ($7 \times 10 = 70$ балів) та модульну контрольну роботу у вигляді тестового завдання (30 балів), тобто $O_{M2} = O_{сем} + O_{мкр2} = 70 + 30 = 100$.

3. Підсумкова оцінка за залік: $O_E = (1_n + 2_n + 3_n) \times 4 = (5 + 10 + 15) \times 4 = 100$

Загальна підсумкова оцінка за семестр, визначається за формулою: $O_{заг. підс} = O_{M1} + O_{M2} + O_E$

Поточна аудиторна та самостійна робота								Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Залік	$100+100+100 = 100$ 3
100				100				100	
T2	T3	T4		T6	T7-8	T9	T10-11	T12	
100				100				100	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Пояснення	Для заліку
90-100	позитивні оцінки	зараховано
85-89		
75-84		
70-74		
60-69		
35-59	незадовільні оцінки	не зараховано

10. Форми і методи контролю

Метод навчання – взаємопов'язана діяльність викладача та аспіранта, спрямована на засвоєння аспірантами системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток. Метод навчання є способом керівництва пізнавальною діяльністю аспірантів, що має виконувати три функції: навчальну, виховну та наукову.

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Аспіранти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в «готовому» вигляді. Аспіранти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в межах репродуктивного (відтворюючого) мислення. Цей метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації.

Репродуктивний метод. Діяльність аспірантів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписами, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність аспірантів за кількарізним відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні завдання, програмований контроль, різні форми самоконтролю. Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передуює репродуктивному).

Метод проблемного викладу. Науково-педагогічний працівник до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб вирішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Аспіранти стають свідками й співучасниками наукового пошуку, не тільки

сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але їй стежать за логікою доказів, за рухом думки науково-педагогічного працівника.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється і контролюється педагогом або самими аспірантами на основі роботи над програмами (у тому числі і комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквіумах.

Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу. Аспіранти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження і виміри, виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес розв'язання завдання). У цьому методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Дискусійні методи. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення і навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції. Дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але і виховання.

Метод моделювання. Моделювання педагогічних ситуацій – це створення таких ситуацій-моделей, де реальні об'єкти замінюються символами і взаємовідносини між учасниками діяльності складаються не природно, а організовані спеціально під керівництвом викладача, тобто штучно.

Метод дистанційного навчання. Підготовка презентацій, самостійне опрацювання відеолекцій, виконання тестових завдань.

11. Інформаційне забезпечення курсу

1. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Правові системи в епоху глобалізації» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Укл. Г. О. Саміло. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 90 с.

2. Робоча програма з дисципліни «Правові системи в епоху глобалізації» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Укл. Г. О. Саміло. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 20 с.

3. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Правові системи в епоху глобалізації» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Укл. Г. О. Саміло. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 60 с.

4. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Правові системи в епоху глобалізації» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Укл. Г. О. Саміло. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 55 с.

5. Порівняльне правознавство: підручник / С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов, І. О. Биля-Сабадаш та ін.; за заг. ред. О. В. Петришина. – Харків: Право, 2012. – 272 с.

6. Порівняльне правознавство: хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів: навч. посіб. / уклад.: О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Харків: Право, 2016. – 1024 с.

7. Порівняльне правознавство у таблицях. Навчальний посібник для юридичних факультетів та закладів вищої освіти. 3-тє видання, змінене. О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. – Харків: Право, 2019. – 164 с.

8. Саміло Г. О. Теорія держави і права: Навчальний посібник. – Запоріжжя: Просвіта, 2010. – 348 с.

9. Саміло Г. О. Актуальні проблеми теорії права: Навчальний посібник. – Запоріжжя: Просвіта, 2014. – 216 с.

10. Ткаченко В. Д. Порівняльне правознавство : підручник для студ. юрид. спец. вищих навч. закладів / В. Д. Ткаченко, С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов; За ред. В. Д. Ткаченка. – Харків: Право, 2003. – 274 с.

11. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України // <http://www.rada.gov.ua/>

12. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/control/>

13. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України // <http://www.mon.gov.ua/>

14. Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua/>

12. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилання в письмових роботах на джерела інформації у разі використання чужих ідей, розробок або тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел або списування є неприпустимим. Виявлення ознак академічної недоброчесності в будь-якій письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем. Докладно види порушень академічної доброчесності та види академічної відповідальності зазначені в Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» від 29.06.2021 р. https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf.

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти):

Аспірантам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність аспіранта, а також виконання завдань, які здатні сформувати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу аспірант може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Аспірант зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) аспірант має право на складання контролів відповідно індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Здобувачі вищої освіти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Права і обов'язки студентів відображено у Положенні про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» затверджене наказом ректора No 507 від 10.12.2021 р. (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.